

STRATEGIA DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH, ZAPOBIEGAWCZYCH I INTERWENCYJNYCH WOBEC DZIECI I MŁODZIEŻY ZAGROŻONEJ UZALEŻNIENIEM

w Szkole Podstawowej nr 3 im. Jana Kochanowskiego w Nowym Sączu

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. z 2003 r. Nr 26, poz. 226).

Strategia działań wychowawczych, zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniem obejmuje wszelkie działania wychowawcze, profilaktyczne, edukację prozdrowotną i jest realizowana przez wszystkich pracowników szkoły poprzez:

1. realizację zadań wynikających ze Statutu Szkoły, Szkolnego Programu Wychowawczego, Szkolnego Programu Profilaktyki oraz ujętych w planach pracy wychowawcy klasowego;
2. systematycznie prowadzoną edukację prozdrowotną, promocję zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia wśród uczniów na godzinach do dyspozycji wychowawcy, na zajęciach pozalekcyjnych, zajęciach w świetlicy szkolnej, zajęciach pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania oraz uczestnictwo w przedstawieniach, konkursach i programach;
3. realizację zagadnień dotyczące zapobieganiu uzależnieniom w ramach przedmiotów, których podstawy programowe uwzględniają te zagadnienia oraz wychowania do życia w rodzinie;
4. uczestnictwo w szkoleniach członków rady pedagogicznej, konferencjach z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów młodzieży oraz sposobów podejmowania wczesnej interwencji w sytuacji zagrożenia uzależnieniem;
5. organizację przez wychowawców klas oraz pedagoga szkolnego spotkań z rodzicami uczniów informujących o zagrożeniach i ich skutkach;
6. diagnozę przejawów zachowań ryzykownych swoich uczniów, ich sytuacji rodzinnej i szkolnej, prowadzoną przez wychowawcę klasy;
7. współpracę wychowawców klas i nauczycieli z pedagogiem szkolnym i szkolną pielęgniarką w zakresie realizowania zagadnień profilaktycznych, wychowawczych i edukacji prozdrowotnej;
8. współdziałanie z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, poradniami zdrowia psychicznego i innymi specjalistycznymi działającymi na rzecz rozwijania zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży
9. współdziałanie pracowników szkoły z Policją, Strażą Miejską, kuratorami sądowymi, SOIK, MOPS w sytuacjach wymagających interwencji;
10. współpracę z instytucjami, w szczególności organizacjami pozarządowymi, wspierającymi działalność szkół i placówek w zakresie rozwiązywania problemów dzieci i młodzieży;
11. zagwarantowania uczniom uczestnictwa w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych i różnych zajęciach pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania

12. pomoc psychologiczno – pedagogiczną, a w szczególności udzielaną przez pedagoga, obejmującą:
- a) indywidualne konsultacje i porady psychologiczne dla młodzieży zagrożonej uzależnieniem,
 - b) organizowanie i prowadzenie zajęć z profilaktyki uzależnień, zajęć integrujących zespoły klasowe,
 - c) wspieranie wychowawców klas i nauczycieli w działaniach wynikających z programu wychowawczego szkoły i programu profilaktyki oraz zapobiegających występowaniu negatywnych zachowań,
 - d) inicjowanie różnych formy pomocy wychowawczej w środowisku szkolnym i pozaszkolnym ucznia,
 - e) współorganizowanie wypoczynku w czasie ferii i wakacji dla uczniów,
 - f) prowadzenie akcji informacyjnej upowszechniającej wśród dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli informacji na temat:
 - szkodliwości środków lub substancji, których używanie łączy się z zagrożeniem bezpieczeństwa i zdrowia oraz może prowadzić do uzależnień,
 - dostępnych form pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonych uzależnieniem,
 - możliwości rozwiązywania problemów powodujących powstawanie uzależnień,
 - skutków prawnych związanych z naruszeniem przepisów prawa dotyczących uzależnień.

13. działania pielęgniarki szkolnej związane z edukacją prozdrowotną;

W przypadku wystąpienia podejrzenia lub zaistnienia sytuacji zagrożenia dzieci i młodzieży przyjmuje się następujące procedury postępowania:

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI I METODY WSPÓŁPRACY SZKÓŁ Z POLICJĄ W SYTUACJACH ZAGROŻENIA DZIECI ORAZ MŁODZIEŻY PRZESTĘPCZOŚCIĄ I DEMORALIZACJĄ, W SZCZEGÓLNOŚCI NARKOMANIĄ, ALKOHOLOWIZMEM I PROSTYTUCJĄ

Działania interwencyjne

I. W przypadku, gdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły zauważy, że uczeń pali papierosy:

1. Przekazuje informację wychowawcy klasy lub pedagogowi szkolnemu.
2. Wychowawca lub pedagog szkolny wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) i przekazuje im informację o fakcie palenia papierosów przez ucznia.
3. Wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza z uczniem i jego rodzicami rozmowę, dotyczącą przyczyn i konsekwencji palenia papierosów.
4. Efektem rozmowy powinno być zawarcie umowy (kontraktu), w której uczeń zobowiązuje się do niepalenia papierosów, rodzice zaś do szczególnej kontroli i zainteresowania się zachowaniami dziecka.
5. W przypadku ponownego palenia papierosów, wobec ucznia mogą być zastosowane kary przewidziane w statucie szkoły.
6. W przypadku powtarzającego się palenia papierosów przez ucznia, pedagog szkolny w porozumieniu z wychowawcą podejmuje działania terapeutyczne wobec ucznia.

II. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków uzależniających w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji (*naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych*), nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (*specjalistę ds. nieletnich*).
5. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (*rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.*), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

III. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków, powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego – pozostawia go pod opieką osoby z personelu szkoły. Próbuje ustalić okoliczności związane z posiadaniem alkoholu/narkotyku.
3. Żąda wydania substancji (uczeń opróżnia kieszenie, plecak) i zabezpiecza ją zgodnie z procedurą.
4. Gdy istnieją okoliczności wskazujące na bezpośrednie zagrożenie zdrowia lub życia dziecka, należy wezwać pogotowie ratunkowe w celu udzielenia pomocy medycznej.
5. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły, policję oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (*specjalisty ds. nieletnich*) lub sądu rodzinnego.

IV. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyku, powinien podjąć następujące kroki:

1. Zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, któremu przekazuje zabezpieczoną substancję i wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

V. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

1. Odizolować ucznia od reszty klasy/grupy, zapewnić stałą obecność osób z personelu szkoły i uniemożliwić kontakt z innymi osobami.
2. W obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani plecaka ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
3. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
4. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
5. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, przekazuje ją policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

VI. Postępowanie wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

- ✓ niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- ✓ przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,
- ✓ ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
- ✓ powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy,
- ✓ niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- ✓ zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji.

VII. Postępowanie wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

- ✓ udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie

pogotowia ratunkowego w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń,

- ✓ niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- ✓ powiadomienie rodziców ucznia,
- ✓ niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję – tel. 997 lub 112.